

17 במאי, 2020

מבלי לפגוע בזכויות

דואר אלקטרוני

לכבוד
המטה לביטחון לאומי

הנדון: הנחיות בעניינם של עובדים סיעודיים שגרים בבית המטופל לאור משבר הקורונה

אנו, הח"מ, פונות אליכם בעניין המגבלות המוטלות על עובדות ועובדי הסיעוד המתגוררים בבית המטופל בשל משבר הקורונה. כפי שיפורט להלן בהרחבה, היותם של עובדים אלו מטפלים באוכלוסייה המצויה בסיכון הרב ביותר לתחלואה קשה ולמוות בשל מחלת הקורונה, תוך שהם מתגוררים בבית המטופל, הובילה לחשש גדול ולחרדה בקרב המטופלים ובני משפחותיהם, ביחס לאפשרות ההדבקה של המטופלים על ידי מטפליהם.

חשש מובן זה, לצד העדר הנחיות ברורות ותדירות מצד גורמי הממשל, הובילו לבלבול רב בקרב המטופלים ובני משפחותיהם, ולהטלת מגבלות חמורות על עובדות ועובדי הסיעוד, בלי בסיס חוקי, מעל לדרוש על מנת לשמור על בריאות המטופלים, תוך פגיעה בזכויות אדם ועובד בסיסיות, ובאופן שעשוי לפגוע בסופו של יום, באיכות הטיפול שניתן למטופלים הסיעודיים.

על כן, וכפי שנפרט להלן בהרחבה, יש להורות על קביעת הנחיות ברורות בנוגע להעסקת עובדים אלו בתקופה בה חלות מגבלות בשל החשש ממגפת הקורונה, כמו גם להתוות מדיניות לעתיד, במיוחד נוכח החשש מגל תחלואה שני, כמו גם חזרה לשגרה המושפעת מהנגיף, והכל תוך שיתוף הגורמים הרלבנטיים, במטרה לשמור על בריאות המטופלים – לצד שמירה על זכויות האדם והעובד של המטפלות והמטפלים.

רקע רלבנטי

1. מגפת הקורונה אשר פקדה את ישראל הערימה ועודנה מערימה קשיים על חייהם של תושבי ישראל כולה, קשיים אותם חווים בעוצמה יתרה בני הגיל השלישי והרביעי הנמצאים בקבוצת סיכון.
2. בתוך קבוצה זו קיימת קבוצה מובחנת נוספת, והיא הזקנים והזקנות הזקוקים לטיפול סיעודי 24/7, שניתן על-ידי מהגרות עבודה המתגוררות בבית המטופל (להלן: "מטופלים" ו-"עובדות סיעוד" בהתאמה). בהיותה מאופיינת במצב גופני ירוד קבוצה זו נמצאת בסיכון גדול אף יותר לתחלואה קשה ואף מוות כתוצאה מהנגיף.
3. יחד עם המטופלים, גם עובדות הסיעוד חוות קשיים רבים בשל המשבר. כמו כלל הציבור בארץ ובעולם, הן חרדות לבריאותן ולבריאות משפחותיהן, אותן לא ראו תקופה ארוכה וככל הנראה גם לא יראו בעתיד הנראה לעין. על כך מתווספת החרדה לבריאות מטפליהן, וכל זאת בארץ זרה, ללא מעמד או ביטחון סוציאלי. בחודשיים האחרונים, עובדות הסיעוד כמעט שלא יכלו לעזוב את בתי המטופלים ורבות מהן עבדו 24/7 מאחר שלא היה מי שיוכל לבוא להחליף אותן בשעות או ימי המנוחה.

4. צווים הנחיות ותקנות שעת חירום שפורסמו בחודשיים האחרונים עסקו לא מעט בהגבלות התנועה שהוחלו על כל השוהים בישראל – מהגבלות חמורות של תנועה ועד לשחרור הדרגתי של ה'סגר' ופתיחה של המשק. כפי שנפרט להלן, בכל הנוגע לעובדות סיעוד המתגוררות בבית המטופל – ולגבי הזקנים הסיעודיים המטופלים בביתם ומעסיקים את העובדות האלו, פורסמו הנחיות בודדות, לעיתים סותרות, רובן ככולן לאחר פניות רבות ועיקשות מאת גורמי ייצוג וסיוע של אוכלוסיות אלו, ובתדירות שלא תואמת את קצב ההנחיות וההקלות שניתנות לכלל האוכלוסייה.

5. הח"מ מנהלות קליניקות משפטיות העוסקות בתחומים בהם עוסק מכתב זה. עו"ד יעל הבסי-אהרונאי ועו"ד ליעד סטרולוב מנחות את הקליניקה לזכויות ניצולי שואה וא/נשים בזקנה, המעניקה ייעוץ וייצוג משפטי ללא תשלום לזקנות וזקנים ברחבי הארץ. עו"ד עידית צימרמן מנחה את הקליניקה לזכויות עובדים ומפעילה, במסגרת הקליניקה ופרויקט המחקר Trafflab (ERC), העוסק בקידום גישת עבודה לסחר בבני אדם, קו סיוע למעסיקים של עובדי סיעוד. ב-3 השנים בהן פועל הקו, סייעה הקליניקה למאות מטופלים סיעודיים ובני משפחותיהם בכל הנוגע להעסקת עובדי סיעוד זרים בישראל.

ההנחיות שפורסמו בנושא עובדות סיעוד והזקנים הסיעודיים השוהים בביתם

6. עם התגברות התחלואה בישראל, פרסם משרד הבריאות ביום 17.3.2020 הנחיות האוסרות על יציאה מהבית למעט במצבים המחייבים זאת. הנחיות אלו עוגנו בתקנות שעת חירום (נגיף קורונה החדש) (הגבלת פעילות) (תש"ף-2020), שהותקנו ע"י הממשלה מספר ימים לאחר מכן. מספר שעות לאחר פרסום ההנחיות ע"י משרד הבריאות, פורסמה ע"י הממונה על זכויות עובדים זרים במשרד העבודה והרווחה פניה לעובדים זרים בסיעוד ולמעסיקיהם. פניה זו פירטה באנגלית ובעברית את עיקרי ההנחיות החדשות, תוך הבהרה כי **משמעותן הינה שעל העובד הזר להישאר בבית במטופל למעט היציאות המותרות בהנחיות.**

הנחיות מיום 17.3.20 מצורפות **כנספח א'.**

7. ביום 18.4.2020, כחודש לאחר פרסום ההנחיות מטעם הממונה על זכויות העובדים הזרים, פנו נציגי מטה מאבק הסיעודיים למנכ"ל משרד הבריאות, רשות האוכלוסין וההגירה והממונה על זכויות עובדים זרים בבקשה לריענון ההנחיות לאור פרק הזמן הארוך שחלף מאז פרסומן. בין היתר, ביקשו נציגי מטה המאבק שתפורסם הבהרה כי מדרג ההקלות המתפרסם אינו חל על העובדים הזרים, כל עוד ההקלות אינן כוללות את המטופלים.

מכתב המטה מיום 18.4.20 מצורף **כנספח ב'.**

8. בתגובה לפניה זו פורסם ביום 19.04.20 ע"י רשות האוכלוסין וההגירה מסמך הנחיות נוסף, באנגלית ובעברית, אשר הבהיר כי כל ההנחיות וההגבלות שבתקנות שעת החירום חלות על העובדים הזרים בענף הסיעוד. במסמך זה הובהר כי ביתו של המטופל הסיעודי ייחשב כביתו של העובד הזר, וגם ביום המנוחה

חלה עליו מגבלת המרחק מהבית, באופן זהה לשאר האוכלוסייה. **מכתב זה לא כלל כל התייחסות להקלות ההדרגתיות שכבר החלו באותה עת, ואלו שהיו צפויות בסמוך לאותו מועד ובעתיד, ולא הבהיר את תחולתן גם על עובדות הסיעוד.**

הנחיות מיום 19.4 מצורפות **כנספח ג'.**

9. לצד זאת פנתה ראש מנהל עובדים זרים ברשות האוכלוסין לראש אגף שיטור אבטחה וקהילה במשטרת ישראל, בבקשה להגברת האכיפה כלפי עובדים זרים והפניית תלונות מטופלים ובני משפחותיהם אל הגורם המתאים במשטרה.

פניה מיום 20.04.20 מצורפת **כנספח ד'.**

10. ביום 25.4.20 וביום 6.5.20 שב ופנה מטה המאבק בדרישה לפרסום הנחיות ייחודיות לעובדים הסיעודיים, וביום 6.5.20, ולאחר כמעט 3 שבועות של הקלות הדרגתיות במגבלות המוטלות על הציבור, פרסמה הממונה על זכויות העובדים הזרים במשרד העבודה "פנייה" לעובדים הזרים בסיעוד הביתי ולמעסיקיהם, במסגרתה הבהירה שהעובדים הזרים לא מוחרגים מהתקנות החלות על כלל השוהים בישראל והדגישה באופן פוזיטיבי וברור שהעובדים יכולים לצאת מביתם לצורך מנוחה שבועית ותוך שמירה על ההנחיות.

מכתבי מטה הסיעודיים מיום 25.4.20 ומיום 6.5.20 **מצורפים ומסומנים ה'**, פנייה מיום 6.5.20 מצורפת **כנספח ו'.**

11. יומיים לאחר מכן, פרסמה רשות האוכלוסין וההגירה "הבהרה הנוגעת ללינת עובדים זרים סיעודיים מחוץ לבית המטופל ביום המנוחה". בהבהרה זו נאמר שבהתאם להנחיות צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (התש"ף 2020), עובדים סיעודיים לא יכולים ללון בדירה יחד עם עובדים נוספים בשל האיסור על התקהלות. לכן, הסידור האפשרי עבורם ללינה ביום המנוחה השבועי הוא בבית המטופל, או במקום אחר ללא שותפים (הרשות הציעה מנוחה בצימר), או עם אדם/משפחה מסוימת – שהם עצמם מתגוררים לבד. בהבהרה זו נכתב בפירוש כי חל איסור לישון ב"דירות קהילתיות".

הבהרה מיום 08.05.20 מצורפת **כנספח ז'.**

הקשיים העולים מהתנהלות הרשויות וההנחיות שהוצאו על ידן

12. ההנחיות, הפניות וההבהרות השונות הותירו בלבול רב בקרב מטופלים ועובדות סיעוד. ברשתות החברתיות ובקווי הסיוע המנוהלים על ידי הח"מ התעוררו שאלות רבות בדבר ההתנהלות הנדרשת בהתאם להנחיות, גם מצד מטופלים וגם מצד עובדות הסיעוד.

13. אי בהירות זו נובעת מריבוי הגורמים המנחים (משרד הבריאות, רשות האוכלוסין, הממונה על זכויות עובדים), מעיכוב בהוצאת ההנחיות ביחס להנחיות הכלליות המוצאות לכלל האוכלוסייה, ומהחשש הרב לבריאות המטופלים, שלא מקבל מענה בהנחיות הקיימות, אשר מתייחסות להגבלת תנועה אך לא מתייחסות כלל לנושאים של מיגון והישמרות מפני הדבקה.

14. יצוין בהקשר זה, שההנחיות שהוצאו לגבי מטופלים באוכלוסיות סיעודיות אחרות, שמטופלות על ידי אזרחים ישראלים ו/או מחוץ לבית המטופל, עסקו רובן ככולן בנושא המיגון שכן ברור שהמטופלות חופשיות לבוא ולצאת ממקום הטיפול, ועל כן הדגש היה על שמירה על בריאות המטופל, ולא הגבלה של המטופלות.

15. כך למשל, אגרת 415 י"ד של הביטוח הלאומי מיום 7.4.2020 עסקה בהנחיות המיגון למטופלות ישראליות המטופלות בזכאי גמלת סיעוד, וכללה הנחיות שהוציא משרד הבריאות ביום 3.4.2020 לגבי מטופלים סיעודיים בעקבות התפרצות הקורונה. בסעיף 1.3, המתייחס למטופל שאינו בבידוד, ניתנו למטופלות ההנחיות הבאות: עטיית מסיכה כיורוגית שתכסה את האף והפה בזמן השהייה בבית המטופל; הקפדה על רחצת ידיים במים וסבון / תכשיר אלכוהולי לחיטוי במהלך העבודה; במידה ונעשה שימוש בכפפות, יש לחטא את הידיים לפני ולאחר הסרתן; שאר הפעולות כרגיל.

אגרת מיום 7.4.20 מצורפת כנספח ח'.

16. ביום 30.4.2020 יצאה איגרת 415 י"ז של הביטוח הלאומי, לפיה עקב מצב החירום הלאומי החלה חלוקת ציוד מגן למטופלות אשר יכלול: חלוק רופא, מגבות חד-פעמיות, מסיכות חד-פעמיות, אלכוהול, משקפי מגן ומגבוני חיטוי.

איגרת מיום 30.04.20 מצורפת כנספח ט'.

17. כלומר, על המטופלות הישראליות המועסקות דרך הביטוח הלאומי לא הוטלה כל הגבלה החורגת מהוראות התקנות והצווים שחלו על יתר האוכלוסייה. זאת על אף שרבות מהן שוהות בביתם של מספר זכאים בכל שבוע, ואף משתמשות בתחבורה הציבורית על-מנת להתנייד מבית זכאי אחד לאחר ולביתן.

18. בכל הנוגע למאושפזים סיעודיים במוסדות, נספח 2 למגן אבות ואמהות (עמ' 119-120)¹ מונה הנחיות עבודה למטפל המתגורר בבית המטופל בעקבות התפרצות הקורונה והן כוללות רק הנחיות מיגון והתנהלות בתוך הבית, ללא התייחסות ליום מנוחה.

¹ מגן אמהות ואבות, תכנית לאומית למתן מענה להגנה על דיירי מוסדות הגיל השלישי, 20.04.20 : <https://govextra.gov.il/media/16435/elderly-care-covid19.pdf>

19. בעניין מטפלים המתגוררים עם מטופלים בדוירים מוגנים, נספח 3 לתכנית 'מגן אבות ואמהות' (עמ' 121-125) אוסר על יציאתם ממתחם הדויר המוגן, אך יתאפשר להם לצאת את הדירה בשעות שייקבעו. יודגש כי התכנית התפרסמה לפני שבועות מספר כאשר התפרצות הנגיף במסגרות הדויר השונות הייתה בשיאה, אך טרם פורסמה הנחיה מעודכנת.

20. בנסיבות המתוארות לעיל, אין זה פלא שבקווי הסיוע ובקבוצות הפייסבוק – של עובדות ושל מעסיקים גם יחד, מצטברות שאלות המלמדות על בלבול וחוסר האונים, כמו גם על מצבים מדאיגים ביותר של מניעת יציאה מהבית, באופן שלא עולה בקנה אחד עם ההנחיות הרלבנטיות.

13. מובן שלא ניתן להמשיך באופן זה של עדכון חסר ומטעה של גורמים שונים. המומחים צופים גל תחלואה שני, שיתכן שילווח במגבלות נוספות ויש לקבוע כבר עתה את האופן בו יתקבלו החלטות ויישלו עדכונים לאוכלוסיית המטופלות והמטופלים, תוך התמקדות בהנחיות שיקדמו מיגון ושמירה על היגיינה ולא בשלילת זכויות וחירויות. לכך יש להוסיף את העובדה כי שגרת החיים, במיוחד של מי שזקוקים לטיפול סיעודי ומי שעוסקים במתן הטיפול הסיעודי, צפויה להיות מושפעת מקיומו של הנגיף וההמלצות על הקפדה על מיגון, זהירות וריחוק חברתי צפויות להימשך.

יום המנוחה השבועי

14. באופן אינהרנטי, מצבם של מטופלים ועובדות הסיעוד הוא ייחודי – עבודתן ללא ספק חיונית, המטופלים תלויים בהן לצורך תפקוד יומיומי. בשל הגבלות התנועה, וההנחיות שלא להתקרב לא/נשים בזקנה, עבור מטופלים רבים עובדת הסיעוד היא האדם היחיד שהם ראו במשך תקופה ארוכה, והיא היחידה שנשאה בנטל הטיפול.

15. האיסור לשהות במרחב הציבורי אלא למטרות מוגדרות, החשש הכבד מהידבקות בנגיף והדבקה של המטופל והיעדר אפשרויות להחלפה מקרב בני משפחה בשל ההנחיות², הפך את יום המנוחה של עובדות הסיעוד לסוגיה מורכבת במיוחד.

16. יום מנוחה הוא אחת מזכויות העובד המרכזיות והחשובות ביותר. בעניין של עובדות הסיעוד זכות זו צומצמה במידה רבה כבר בעבר. מאז דג"צ גלוטן³, הוחרגו עובדות הסיעוד מגדרי חוק שעות עבודה ומנוחה כך שאינן זכאיות כיתר העובדים למנוחה בת 36 שעות. אולם נוכח הבנת הצורך במתן מנוחה שבועית, בהתחשב באופי עבודתן ובמידת תלות המטופלים בהן לכל אורך שעות היממה, נקבעה בפסיקה מאוחרת זכאותן ל-25 שעות מנוחה שבועית לכל הפחות. הפסיקה התבססה על ההבנה כי "גם למטופלים הסיעודיים קיימת זכות למנוחה שבועית, לכלל אדם באשר הוא אדם"⁴.

² הפתרונות המקובלים לטיפול ביום המנוחה של עובדות סיעוד הם טיפול על ידי בן משפחה או העסקה של עובד ישראלי או מהגר עבודה ליום המנוחה בלבד: <https://employment.molsa.gov.il/Research/Documents/X9785.pdf>

³ דג"צ 10007/09 יולנדה גלוטן נ' בית הדין הארצי לעבודה, (פורסם בנבו, 18.3.13)

⁴ ע"ע (ארצי) 47576-10-12 אריה זטלמן ז"ל נ' ולנטינה פטרוב (פורסם בנבו, 07.07.2016)

17. עבודתן של עובדות הסיעוד היא עבודה קשה וסיזיפית, ואף למטופלים אינטרס ברור שעובדות הסיעוד תוכל לנח ממנה יום בשבוע, על מנת להעניק טיפול ראוי. אמנם קיימת אפשרות, והיא אינה נדירה, שעובדות הסיעוד תוותר על יום המנוחה תמורת תשלום נוסף, שכן למרבה הצער עובדות סיעוד רבות מגיעות לישראל תחת חוב כספי כבד⁵, אך ברי כי תקופה בת חודשיים בה עובדת לא נהנית מיום מנוחה הוא מצב מטריד מאוד, עבור העובדות ועבור המטופלים.

18. במשך תקופת המשבר פורסמו כאמור מעט מאוד הנחיות המיועדות למטופלים ועובדות סיעוד, ואלו לא פורסמו באותה התדירות שבה שונו התקנות לשעת חירום. ההנחיות המועטות, אשר חלקן לא היו ברורות די הצורך יצרו חרדה מובנת בקרב מטופלים, בני משפחותיהם ועובדות הסיעוד.

19. תוצאת הדברים היא כי מטופלים ובני משפחותיהן לא ידעו כיצד לנהוג ביחס לעובדות המתגוררות בבית המטופלים ואף לא ידעו האם מותר להם להגיע ולהעניק טיפול במקומן. בני המשפחות ועובדות הסיעוד נאלצו להשלים עם מצב בו העובדות לא יוצאות ליום מנוחה שבועי והמטופלים נושאים בעלות הנוספת הכרוכה בכך. נכון לכתבת שורות אלו ישנן עדיין עובדות סיעוד אשר לא זכו ליום מנוחה זה שבועות ארוכים.

20. כעת, למצב דברים מבלבל זה נוספה ההנחיה של רשות האוכלוסין לפיה עובדות הסיעוד לא יכולות ללון או לשהות ב'דירה קהילתית'. ההנחיה אינה כוללת הגדרה לאותה 'דירה קהילתית', אך מדובר ככל הנראה בדירה אותה חולקות מספר עובדות סיעוד, אשר כל אחת מהן שוהה בה לזמן קצר ביום המנוחה שלה. הנחיה זו מגדירה, הלכה למעשה, תנאי כמעט בלתי אפשרי לניצולו של יום המנוחה. בילוי של יום המנוחה בבית המטופל הוא כמעט ובלתי אפשרי ככל שלא מגיע גורם מחליף לטיפול במטופל למשך 25 שעות. לכך יש להוסיף כמובן את היעדר הפרטיות מהמעסיק, המחסור בקשר חברתי והחירות של האדם לנהוג כרצונו, תוך הקפדה על כללי הבטיחות. כמו כן, מדובר בעובדות ששכרן בפועל נופל משכר מינימום, ואינן יכולות לשכור לעצמן דירה משל עצמן, רק לסופי השבוע. כאמור לעיל, לא בכדי התפתח מוסד 'הדירה הקהילתית', זו כמעט הדרך היחידה לניצולו של יום מנוחה כראוי על ידי עובדות הסיעוד.

21. משמעות הדבר היא שעובדות הסיעוד לא יוכלו לבלות את יום החופשה שלהן בנפרד מהמטופל, והלכה למעשה – יעבדו בו. מעבר לפגיעה בעובדות עצמן, הדבר יפגע גם במטופלים. העבודה המרובה שנופלת על כתפי העובדות, היעדר המנוחה והיעדר הפנאי, מגבירות את השחיקה, העצבנות, הלחץ והחרדה, ועשויות לבוא לידי ביטוי בפגיעה באיכות הטיפול הניתן למטופלים.

⁵ כסף שחור, עבודה שחורה, גביית דמי תיווך ממהגרי עבודה בסיעוד בישראל, תמונת מצב – ישראל 2016
<https://www.kavlaoved.org.il/wp-content/uploads/2016/08/%D7%9B%D7%A1%D7%A3-%D7%A9%D7%97%D7%95%D7%A8-%D7%A2%D7%91%D7%95%D7%93%D7%94-%D7%A9%D7%97%D7%95%D7%A8%D7%94-2016.pdf>

22. משכך אנו פונים אליכם בבקשה לפרסם הנחיות ברורות ביחס להתנהלות מטופלים ועובדות סיעוד בתקופה זו, הנחיות אשר אינן חורגות מההוראות הכלליות החלות על השוהים בישראל.

23. ההנחיות צריכות להתייחס למכלול ההיבטים של יחסים אלו – ימי מנוחה, צורך בטיפול מחליף, תשלום נוסף וכו'. כמו כן יש להציב נושא זה על סדר יומם של מקבלי ההחלטות ולהפיץ הנחיות מעודכנות בכל פעם שמתעדכנות ההוראות ביחס לציבור כולו. כך למשל, ניתן לחשוב על אפשרות לאפשר לעובדות סיעוד לשהות במלוניות ביום מנוחתן; לפרסם הנחיות בדבר מיגון כדי שישמרו על עצמן ועל מטופליהן; ולפרסם הנחיות לבני משפחת המטופלים או למטפלות מחליפות על מנת שיוכלו למלא את מקומן ביום חופשתן.

24. כן יש לבטל את ההנחיה האוסרת על עובדות סיעוד לצאת מדירת המטופל בתוך דיורים מוגנים, הנחיה אשר מפלה בבוטות את העובדות שאינן ישראליות אל מול כל הצוות המועסק בדיורים אלו, לרבות עובדות סיעוד ישראליות.

הצורך בהנחיות חדשות ובעדכון עיתי שלהן

25. כאמור, בחודשיים האחרונים בהם מתמודדת מדינת ישראל עם משבר הקורונה פורסמו מעט מאוד הנחיות בנוגע למטופלים ועובדות סיעוד, ואלו שפורסמו לא התעדכנו באופן תדיר – בעוד שההנחיות הכלליות של משרד הבריאות, כמו גם התקנות והצווים המופנים כלפי כלל האוכלוסייה, ממשיכים להתעדכן מעת לעת בנושאים רבים. החוסר בהנחיות חדשות הייחודיות לעובדי הסיעוד הזרים הנו בעייתי. ללא הנחיות אלו, הן המטופלים ומשפחותיהם והן המטפלים מפרשים בדרכים שונות את ההנחיות הקיימות בעניינם. היעדר הקוהרנטיות בפירוש ההנחיות גורם למחלוקות בין הצדדים ולפגיעה נוספת במארג היחסים המורכב כך גם. לכן, עולה הצורך ביישור קו ובהבהרת המותר והאסור בתחום הסיעוד הביתי.

26. ההנחיות המעטות שפורסמו, פגעו פגיעה ממשית וקשה בזכויותיהם של המטפלים הזרים בישראל. ההנחיות יצרו דה פקטו כבילה של המטפלים לבית המטופל ולמציאות עגומה שבה המטפל לא חודל מעבודתו לאורך כל שעות היום, במשך כל ימות השבוע.

27. עובדות סיעוד חוו, וחלקן עודן חוות, קשיים נפשיים ורגשיים עצומים בשל העומס הרב המוטל על כתפיהן, עומס אשר הוכפל בשל סגירתן של מרכזי יום ומסגרות אחרות ובשל ההנחיות שהרחיקו את בני המשפחה של המטופלים. עובדות נאלצו לבחור לעיתים בין שמירה על מקום עבודתן לבין בריאותן הנפשית.

28. חומרת הפגיעה משתקפת גם בעניינה של משפחות המטופלים עצמם, אשר העלו באפיקים שונים את חששותיהם לשלום המטפלים ואת ההבנה שלמרות מורכבות הסוגיה, יש להקל על כבילתם. דוגמא לכך ניכרת בפנייה של בת למטופל סיעודי באחד מעמודי הפייסבוק העוסקים בסיעוד: **"המטפלים כבר**

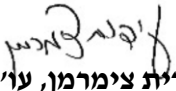
תקופה ארוכה נמצאים "בבידוד חברתי" משלהם. המטפלות של אמי שאלה אותי הערב האם אכן חנויות עומדות להיפתח ואני מרגישה שהיא כבר כמהה להסתובב. אני מניחה שלעת עתה אי אפשר יהיה לאפשר הקלות לזקנים ולכן גם לא למטפלים שלהם. מצד שני, נראה לי לא סביר לא לאפשר איזשהו מרחב עבור המטפלים."

29. כאמור, כבילת המטפלים לבית המטופל עלולה להוביל, למרבה הצער, לא רק לפגיעה במטפלים אלא גם לפגיעה במטופלים עצמם. מדובר בעבודה שבבסיסה עומד הצורך בסבלנות, באכפתיות ובטיפול חם ומסור של המטפלים למעסיקהם. מצב של כבילת העובד לבית המטופל מערער את מארג היחסים ביניהם ופוגע ביכולת של העובדות להעניק את הטיפול המיטבי למטופלים. היעדר החופש לצאת מבית המעסיק מוביל לעייפות ולתחושות של מחנק ותסכול כאמור, אשר עלולות להיות מושלכות על המטופלים, גם בהיעדר כוונה מצד המטפלים. כלומר, הפגיעה הקיצונית בזכויות האדם ובחירות המטפלים הסיעודיים משליכה באופן ישיר על אופן הטיפול באוכלוסיית המטופלים. החופש נחוץ לבריאות העובד וכך לבריאות מעסיקו.

סיכום

30. הח"מ רואות חשיבות עצומה בפרסום תדיר של הנחיות ברורות ונגישות בנושא הסדר ההעסקה של עובדות סיעוד המתגוררות בבית המטופל בקהילה. הנחיות אלו צריכות להיות מידתיות ולהתבסס על הוראות הדין החל על כלל האוכלוסייה בעת פרסומן. עליהן להבטיח שמירה על בריאות המטופלים – כמו גם הגנה על זכויות האדם והעובד של המטפלות, ובאופן שאינו מפלה אותן ביחס למטפלות ישראליות.

31. לטעמנו הנחיות אלו חייבות לכלול, קודם כל, הנחיות מפורטות ומעודכנות בעניין שמירה על בריאות המטופלים ומניעת הדבקה בנסיבות הרלבנטיות לטיפול סיעודי בבית המטופל. בנוסף, עליהן לכלול התייחסות לחובה לאפשר לעובדות הסיעוד יום מנוחה, בין אם בבית המטופל ובין אם מחוצה לו לבחירתה של העובדת, לאפשרות של בני משפחה להגיע לבית המטופל לצורך הענקת טיפול חלופי, וכן לאפשרויות לינה ריאליות שיאפשרו לעובדות לממש את זכותן ליום מנוחה.

עידית צימרמן, עו"ד
הקליניקה לזכויות עובדים
הקו החם למעסיק הסיעודי
Trafflab (ERC)

יעל הבסי-אהרונ, עו"ד ועו"ס
ליעד סטרולוב, עו"ד
הקליניקה לזכויות ניצולי
שוואה ואנשים בזקנה

כא' באדר התש"פ

17.3.2020

k

Corona (COVID-19) situation – A message to caregivers and employers in the home-based caregiving sector

Home-based caregivers are in contact with elderly people or patients that might be at risk, concerning the circumstances. Therefore, it is necessary that they follow the guidelines given by the Ministry of Health from noontime of March 17, 2020. Caregivers and patient are not allowed to leave the patient's home, unless it is necessary (for example shopping for food and medicine or in need of medical service). When in need of getting out of the house, accorded to the terms mentioned above, it is required to do so while keeping a distance of 2 meters from one person to another. Moreover, the Ministry of Health recommends avoiding public transportation as much as possible. It is forbidden to leave the house to go to parks, playgrounds, the beach, the pool or other public places. You can take 10 minutes to walk alone in secluded places or in the backyard, as long as it is possible according to the circumstances. Elevator use will be without additional people.

Make sure to follow the hygiene instructions – Avoid touching the face, washing hands frequently, maximizing ventilation of the house.

According to these guidelines, and given that the foreign worker's residence is in the patient's home, the employee must stay at home.

It should be clear that if the employee is required to work on his weekly rest, he should be paid according to the relevant regulations. As long as the employee rests in the patient's house during the weekly rest and is not required to work, he is not entitled to an additional payment.

An employee who is required to be in isolation – must act in accordance with the official guidelines given by the relevant governmental authorities.

Dear caregivers – Your work is of great importance and we greatly appreciate your dedication to your patients – please make sure to maintain your personal health and the health of your patients.

משבר הקורונה – פניה לעובדים זרים בסיעוד ביתי ולמעסיקיהם

עובדי הסיעוד הביתי שוהים במחיצתם של קשישים או חולים הנמצאים בקבוצת סיכון. ההנחיות החדשות של משרד הבריאות, משעות הצהריים של יום 17.03.2020 קובעות כי אין לצאת מהבית, למעט במצבים המחייבים זאת (קניית תרופות, מזון ושיחות רפואיים) ובמידה וחייבים לצאת לצרכים אלו יש לעשות כן תוך שמירת מרחק של 2 מטרים בן אדם לאדם ויש להימנע ככל הניתן מנסיעה בתחבורה ציבורית. תשומת ליבכם כי אין לצאת מהבית לפארקים, לגינות משחקים, לחוף הים, לבריכה ולמרחבים ציבוריים אחרים. ניתן לצאת לעשר דקות להליכה יחידנית במקומות מבודדים או יציאה לחצר, ובלבד שהדבר מתאפשר בהתאם לנסיבות. ירידה במעלית תתבצע ללא אנשים נוספים. יש להקפיד על כללי ההגיינה הכוללים, בין היתר – הימנעות מגיעה בפנים, רחיצת ידיים לעיתים קרובות, אוורור מקסימלי של הבית.

המשמעות היא כי בהתאם להנחיות אלו, ומאחר שמקום מגוריו של העובד הדר הוא ביתו של המטופל מכאן יוצא שעל העובד להישאר בבית המטופל. נהיר, כי ככל שהעובד נדרש לעבוד ביום המנוחה עליו לקבל תשלום בהתאם לדין. ככל שהעובד מממש את המנוחה השבועית בבית המטופל הוא אינו זכאי לתשלום נוסף.

עובד אשר נדרש לבידוד – עליו לפעול בהתאם להנחיות המפורסמות של רשויות המדינה הרלוונטיות.

עובדים יקרים – עבודתכם בעלת חשיבות רבה ואנו מוקירים את מסירותכם הרבה למטופלים – אנא הקפידו על האמור כדי

לשמור על בריאותכם ועל בריאותם של המטופלים שלכם.

מטה מאבק הסיעודיים

18 אפריל 2020

לכבוד מר משה בר סימן טוב מנכ"ל משרד הבריאות
לכבוד פרופ' שלמה מור יוסף מנכ"ל רשות האוכלוסין והגירה
לכבוד עו"ד שירי לב רן לביא ע"ד הממונה לזכויות עובדים זרים משרד העבודה והרווחה

א.ג. נכבדים,

פניה דחופה

לפרסום הנחיות ייחודיות לעובדים זרים בסיעוד בקהילה ופיקוח על ביצוע הנחיות אלה.

כידוע, על פי חוק, עובדים זרים בסיעוד מתגוררים בבית הסיעודי. האוכלוסייה החלשה ביותר בקהילה, המצויה בסיכון מוגבר להדבקות בקורונה. כמון כן, העובד הזר זכאי ליום מנוחה שבועי יומי חג, שבימים כתיקונם הם יוצאים לדירות אותן הם חולקים עם עובדים נוספים, בצפיפות רבה.

בעידן הקורונה, משרד הבריאות הנחה את בני הגיל השלישי לא לצאת את ביתם, כמו גם את בני המשפחה שלא להגיע לבקר את הקשישים ולבודד אותם בכדי להגן עליהם.

הנחיות הביאו לכך שעל העובדים הזרים בסיעוד לשהות בבית הסיעודי 7 ימים בשבוע.

מכאן ישנו הכרח בהמשך פרסום והנחיות ייחודיות לעובדים זרים בסיעוד (להבדיל מכלל האוכלוסייה). כמו כן, יש צורך בפיקוח על ביצוע הנחיות אלה.

1. נכון להיום הפעם האחרונה והיחידה בה הוצאו הנחיות ייחודיות לעובדים זרים בסיעוד היתה ב-17 במרץ 2020, כאשר הוטלו ע"י משרד הבריאות מגבלות חמורות. הממונה על העובדים זרים במשרד העבודה פרסמה הנחיה הכוללת את החובה להישאר בבית הסיעודי גם בימי המנוחה (כמובן, מבלי שיחייבו לעבוד).
 2. כמו כן, קיימת בעיה של העדר פיקוח - לא כל הלשכות הפרטיות העבירו את ההנחיות לעובדים, ורובן כלל לא פיקחו על ביצוע, והותירו את ההתמודדות והפיקוח בידי המשפחות בלבד.
 3. חיוני ביותר שרשות האוכלוסין וההגירה תחייב את הלשכות הפרטיות לדווח לרשות תוך 24 שעות מפרסום ההנחיה כי היא הועברה ע"י הלשכה הפרטית לכלל המטפלים שבאחריותן, ולחייבם לוודא ביצוע באמצעות שיחות של עו"ס עם העובדים ובני המשפחות.
 4. בימים אלה מתחיל מדרג של הקלות לכלל האוכלוסייה, אשר בשלב זה אינם כולל את הקשישים והסיעודיים. יש צורך להוציא הנחיות מעודכנות לעובדים הזרים בסיעוד, שיבהירו שההקלות שניתנות לאוכלוסייה לא חלות עליהם, כל עוד אין הקלות לסיעודיים.
 5. בהעדר הנחיות ספציפיות, נוצר לחץ אדיר מצד העובדים לאפשר יציאה מהבית לימי מנוחה ובכלל.
 6. בעיה מסתתרת נובעת מכך שעובדים אשר מושמים לסיעודי בימים אלה אינם עוברים בדיקה לקורונה, ובכך מסכנים את הסיעודי. עובדים אלה, הנמצאים בישראל, שוהים פרקי זמן שונים בדירות בהן חיים מספר רב של עובדים, מהווים פוטנציאל הדבקה עבור הסיעודי, וחיוני לקבוע מהל מסודר, לפיו יבדקו בטרם כניסה לעבודה בבית סיעודי חדש.
- אנו פונים ומבקשים בכל לשון של בקשה, לטפל בכל הסוגיות הנ"ל בדחיפות, בטרם הקטסטרופה שאנו עדים לה בבתי האבות ובדיור המוגן, תחזור על עצמה עם הקשישים הסיעודיים בקהילה.

בכבוד רב,
אופירה מוסקוביץ'
נציגת מטה מאבק הסיעודיים
הזדקנות בכבוד

מדינת ישראל
State of Israel

רשות האוכלוסין וההגירה
Population & Immigration Authority
سلطة السكان والهجرة

מינהל עובדים זרים
Foreign Workers Administration

כ"ה ניסן תש"פ
19 אפריל 2020

שלום רב,

הנחיות לעובדים הזרים בענף הסיעוד ולמעסיקהם

בהמשך להודעתנו לעובדים הזרים מיום 15.03.2020, ומיום 26.3.2020, בדבר תקנות לשעת חירום והגבלות היציאה למרחב הציבורי ולאור פניות שהגיעו למשרדנו, ברצוננו לשוב ולהדגיש כי כל ההנחיות וההגבלות שנקבעו חלות גם על העובדים הזרים בענף הסיעוד. הנחיות אלו בקשר לשהייה בבתיים ויציאה רק לצרכים החיוניים שהוגדרו בהנחיות (לדוג': קניית תרופות, מזון ושירותים רפואיים), נאכפות על ידי משטרת ישראל, וכי לעניין זה, ביתו של המטופל הסיעודי יחשב כביתו של העובד הזר ומכאן שהוא נדרש להישאר בבית המטופל.

בכלל זה, חשוב להדגיש כי גם ביום המנוחה של העובד הזר, מגבלת היציאה של עד 100 מטר מהבית מלבד לצרכים המפורטים בהנחיות משרד הבריאות, חלה גם לגבי עובדי הסיעוד הזרים.

השמירה על כללי הזהירות ומגבלות היציאה למרחב הציבורי נועדו לשמור על הבריאות של כולנו ולהנחיה זו משנה חשיבות בקשר לעובדי הסיעוד הזרים, זאת על מנת לשמור על בריאותו של המטופל הסיעודי המעסיק, הנמצא בקבוצת סיכון למחלת הקורונה.

משטרת ישראל והגופים הרלוונטיים פועלים בכל הארץ לאכיפת הנחיות משרד הבריאות שמטרתן להיאבק בהתפשטות נגיף הקורונה בישראל, זאת לצד פעילות הסברה והכוונת התנהגות האוכלוסייה.

לידיעתכם, העוברים על ההנחיות לשעת חירום, צפויים לקנסות הבאים :

- הפרת חובת בידוד - 5,000 ₪
- סירוב להוראת שוטר להתפזר - 5,000 ₪.
- יציאה מהבית למטרה שלא הותרה – 500 ₪
- שהייה במקום אסור - 500 ₪
- תפילה בקבוצה מחוץ למקום המגורים, או השתתפות בחתונה מחוץ למקום המגורים בניגוד לתקנות - 500 ₪
- אי חבישת מסיכה במקום סגור או בהתקהלות - התראה בעבירה הראשונה וקנס בסך 200 ₪ בעבירה השנייה.

אנו מודים לכם על מסירותכם וקוראים לכם להישמע להנחיות המחייבות, לגלות אחריות אישית, וזאת על מנת לשמור על בריאותכם ובריאות המטופלים ועל מנת למנוע הידבקות והתפשטות הנגיף בישראל.

להלן קישור להנחיות משרד הבריאות באנגלית בעניין יציאות מותרות מהבתים :

[/https://govextra.gov.il/ministry-of-health/corona/corona-virus-en](https://govextra.gov.il/ministry-of-health/corona/corona-virus-en)

הנכם נדרשים להתעדכן לגבי שינויים או תיקונים בהנחיות משרד הבריאות בכלל או לגבי אזור המגורים בפרט וכן בפרסומים המתעדכנים מעת לעת באתר הרשות.

נשמעים להנחיות – מצילים חיים!

בכבוד רב,
עיןבל משש
ראש המינהל

כ"ו ניסן תש"פ
20 אפריל 2020

לכבוד
ניצב אמנון אלקלעי
ראש אגף שיטור אבטחה וקהילה
משטרת ישראל
המטה הארצי, ירושלים

שלום רב,

הנדון: אכיפת תקנות שעת חירום (נגיף קורונה החדש - הגבלת פעילות), התש"פ-2020
כלפי עובדים זרים בענף הסיעוד

בהנחיית שר הפנים, חה"כ אריה מכלוף דרעי, ובהמשך לשיחתנו הטלפונית מהיום, אני מתכבדת לפנות אלייך בזאת, נוכח פניות רבות המתקבלות בלשכת השר בימים האחרונים מצד בני משפחותיהם של מטופלים סיעודיים בעלי היתרים להעסקת עובדים זרים בסיעוד, על כך שהמטפלים הסיעודיים הזרים המטפלים ביקריהם מפריס את הוראות תקנות שעת חירום (נגיף קורונה החדש - הגבלת פעילות), התש"פ-2020 (להלן – התקש"ח), הנוגעות לצמצום היציאה למרחב הציבורי, ובפועל יוצאים מבתי המטופלים למטרות שאינן חיוניות כפי שהוגדר בתקש"ח, תוך שהם מסכנים את בריאותם ואף את חייהם של המטופלים הסיעודיים המטופלים על ידם, אשר כידוע משתייכים לקבוצת סיכון.

יצוין כי בשל חשיבות הנושא והצורך והמחויבות לשמור על בריאותם של המטופלים הסיעודיים והעובדים הזרים אשר מטפלים בהם במסירות, פעלה רשות האוכלוסין וההגירה לפרסום ההנחיות וכן להסברת והנגשת התקש"ח לציבור העובדים הזרים בכלל ובסיעוד בפרט, אולם אין בסמכותה של הרשות לאכוף את הוראות התקש"ח ולפיכך אני פונה אליך בבקשה להגברת האכיפה כלפי עובדים זרים בענף הסיעוד, תוך הפניית תלונות בני המשפחות אל הגורם המתאים במשטרה.

לנוחותכם ולמען הדיוק באפיון האוכלוסייה הרלוונטית למכתבי זה, מצ"ב דוגמה לרישיון תקף לשהייה ועבודה בישראל. תשומת הלב, כי ע"ג הרישיון נרשם האזור הגאוגרפי שבו מורשה העובד לעבוד - בהתאם לאזור מגוריו של המעסיק בו הוא מטפל, אשר משמש כביתו של העובד.

בכבוד רב,
ע"י ראש
ע"י ראש
ראש המינהל

העתק:
פרופ' שלמה מור יוסף, מנכ"ל הרשות
עו"ד דניאל סלומון, יועמ"ש הרשות
רובי שמש, לשכת שר הפנים
לשכת השר לביטחון הפנים
עו"ד שושנה שטראוס, יועצת משפטית

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL
מס. תיק 5458997
File No. 5458997
370-0099711-20
Category
WORKING PERMIT
B/1
תאריך רישיון עבודה
שם משפחה
שם פרטי
מס. זכרון
מס. תוקף עד
20/04/2021
רשאי לעבוד בענף הסייעות בלבד
PERMITTED TO WORK ONLY IN THE CAREGIVING SECTOR

מקום הנפקה
מתש-נהלה

תאריך
20/04/2020

אליאן רכנית
מנהלת תחום הנפקת רישומות

V<ISRTORRES<<PRINCESS<MARIE<<<<<<<<<<<<<<<<<
3700099716PHI9112207F2104201<<<<<<<<<<<<<<<<<

אשׂרה/רשׂיון מדינת ישׂראל
 VISA
 חסון
 תייר בעל רשׂיון עבודה
 שם משפחה
 שם פרטי
 מס דרכון
 בתוקף עד
 19/04/2021
 רשאי לעבוד בענף הסייעוד בלבד
 STATE OF ISRAEL
 מס תיק 14789861
 370-0099651-20
 Category
 WORKING PERMIT
 Surname
 Given Name
 Pass No
 Valid Until
 פרסיון
 PERMITTED TO WORK ONLY IN THE CAREGIVING SECTOR

[illegible]

STATE OF ISRAEL מדינת ישראל
File No. 64110836 מס.תק. 370-0099510-20
Category B/1/ היסוד
WORKING PERMIT תייר בעל רשיון עבודה
Surname שם משפחה
Given Name שם פרטי
Pass No. מס.דרכון
Valid Until בתוקף עד 16/04/2021
רשאי לעבוד בענף הסיעוד בלבד
PERMITTED TO WORK ONLY IN THE CAREGIVING SECTOR

[illegible]

הבדל את חתום אומהות לאוכלוסיית הסיעודיים

מיום 04 במאי.

אי הוצאת הנחיות ברורות שמה את הסיעודי בסכנת חיים!

06 במאי 2020

לכבוד
גב' חני שרודר
מנהלת תחום תכנון מדיניות,
מנהל תכנון אסטרטגי וכלכלי
משרד הבריאות

שלום רב,

הנדון: מנן אבות ואמהות לאוכלוסיית הסיעודיים בקהילה - לאור ההקלות מיום 04 במאי.

בהמשך לשיחות ביזמיים האחרונות, לאור העובדה כי קיימת "לקונה" בהנחיות לגבי עובדים זרים המתגוררים בבית המטופל (כפי שהוצף בכתב מיום-25 באפריל) ועל מנת למסע פרשנות שגויה של ההנחיות או אי בהירות, אם מבקשים להנחות באופן מיידי את העובדים הזרים המתגוררים בבית המטופל לנהוג בהתאם למה שנדרש מעובדים זרים אשר מתגוררים עם המטופל בדיוור מוגן כפי שמפורט במגן אבות ואמהות בסעיף 11.1.3

11.1.3. עובד זר המתגורר עם המטופל:

- 11.1.3.1. תוגבל או תיאסר תנועת העובד מחוץ לתחום המוסד, תותר באישור הממונה במוסד לצרכים חיוניים בלבד
- 11.1.3.2. ימדוד חום מדי בוקר ויתושאל על תסמיני מחלה בהתאם להגדרת המקרה
- 11.1.3.3. בכל יציאה מהחדר יעטה מסכה כירורגית המכסה פה-אף
- 11.1.3.4. באחריות המעסיק לספק לו את צרכי ה ADL ע"י הסכם עם המוסד או בכל דרך אחרת נולל ציוד מיגון הנדרש
- 11.1.3.5. יוגדרו עברו שעות בהן יותר לו להסתובב בשטחים הציבוריים לצרכי התרענות. בזמן זה יעטה מסכת פה ואף

במידה והנחיות אלו מתמהמהות, אבקש לשקול להוציא במייד הודעה כי ההנחיות הקודמות תקפות עד למועד פרסום ההנחיות החדשות.

אי הוצאת הנחיה זו שמה את הסיעודי בסכנת חיים.

בכבוד רב,
אופירה (גיל) מוסקוביץ'
נציגת מטה מאבק הסיעודיים
[הזדקנות בכבוד](#)

2 תגובות • 4 שיתופים

5 🍎

שתפי 🔄

הגיבי 💬

לייק 👍

25 אפריל 2020

7

לכבוד מר משה בר סימן טוב מנכ"ל משרד הבריאות	לכבוד פרופ' שלמה מור יוסף מנכ"ל רשות האוכלוסין והגירה	לכבוד מר אביגדור קפלן מנכ"ל משרד החוזה	לכבוד ח"כ עופר שלח יו"ר הוועדה המיוחדת בעניין התמודדות עם נגיף הקורונה
---	---	--	---

אדון נכבד,

לאור ההקלות הצפויות לאחר יום העצמאות
פרסום הנחיות ייחודיות לעובדים זרים בסיעוד בקהילה ופיקוח על ביצוע הנחיות אלה

בהמשך לפניתם ביום 18 באפריל 2020 וממצאים כי 60% מהנפטרים בני ה-70 ומעלה הם בני הגיל השלישי ששהו בקהילה.

אנו פונים ומבקשים בכל לשון של בקשה, טפלו בכל הסוגיות בטרם יבוא גל התפרצות נוסף כפי שקרה בסינגפור.

למרות ההנחיות החדשות שפרסם משרד הבריאות ב-25 באפריל 2020 עולה כי המטפלים הזרים בסיעוד מרחיבים את הפרשנות והם מבינים, כי ההנחיה לגבי אי יציאה ליום מנוחה לא תהיה יותר בתוקף.

בשלב זה ההקלות המשמעותיות לא כוללות ביטול ההנחיה לציבור בני הגיל השלישי בפרט והסיעודיים בכלל, שלא לצאת מהבית.

מכאן ישנו הכרח בפרסום הנחיות ייחודיות לעובדים זרים בסיעוד בכל פעם בו מפורסמות הקלות אשר בשלב זה אינן כוללות את הקשישים הסיעודיים. בדומה להנחיות למי מביניהם שעובדים בדירות המוגנים.

נכון לסוף מרץ 2020 שוהים בארץ כ-57,400 עובדי סיעוד זרים חוקיים ו-12,500 עובדים לא חוקיים.

1. עדיין לא ניתן מענה לצורך בבדיקת קורונה לעובדים אשר מושמים לסיעודי בימים אלה ובכך מסכנים את הסיעודי. עובדים אלה, הנמצאים בישראל, שוהים פרקי זמן שונים בדירות בהן חיים מספר רב של עובדים, מהווים פוטנציאל הדבקה עבור הסיעודי, חיוני לקבוע מהל מסודר, לפיו יבדקו בטרם כניסה לעבודה בבית סיעודי חדש.

2. העדר פיקוח - לא כל הלשכות הפרטיות העבירו את ההנחיות לעובדים ולמעסיקים (כפי שנתבקשו ב-19 באפריל), ורחב כלל לא פיקחו על ביצוען, והותירו את ההתמודדות והפיקוח בידי משפחת הסיעודי בלבד.

3. חיוני ביותר שרשות האוכלוסין וההגירה תחייב את הלשכות הפרטיות לדווח לרשות תוך 24 שעות מפרסום ההנחיה כי היא הועברה ע"י הלשכה הפרטית לכלל המטפלים שבאחריותן, ולחייבם לוודא ביצוע באמצעות שיחות של ע"ס עם העובדים ובני המשפחות.

בהעדר הנחיות ספציפיות, ממשיך הלחץ מצד העובדים לאפשר יציאה מהבית לימי מנוחה/חג ובכלל.

אנא, טפלו בכל הסוגיות הנ"ל לפני יום העצמאות,
עזרו לנו לשמור על הורינו.

בכבוד רב,
אופירה (גיל) מוסקוביץ'
נציגת מטה מאבק הסיעודיים
הזדקנות בכבוד

י"ב אייר, תש"פ

06.05.2020

Corona (COVID-19) situation – A message to caregivers and employers in the home-based caregiving sector – update to 06.05.2020

Home care employees reside in the presence of the elderly and persons in high risk groups. According to the Ministry of Health new guidelines, applicable from 5.5.2020, leaving the house is allowed to every destination, whilst wearing a protective mask, maintaining a two (2) meters distance from other persons and strict adherence to personal hygiene – refraining from touching the face and frequent hand washing.

The Ministry of Health guidelines apply also to foreign workers. According to these instructions, the foreign worker may leave the employer's house for his/her weekly day of rest while adhering to the Ministry of Health guidelines. Note that the population at your care are high risk groups and that you must make sure upon returning to the employer's home to uphold hygiene rules, including showering and laundry to the clothing you wore outside the house. It should be emphasized that a foreign worker may not be prevented of his/her right to take advantage of his/her right to a weekly day of rest.

Dear workers – your work is of great importance and we value your great commitment to your employers – please strictly adhere to the above to maintain your health and your employer's health.

משבר הקורונה – פניה לעובדים זרים בסיעוד ביתי ולמעסיקיהם – מעודכן ליום 6.5.2020

עובדי הסיעוד הביתי שוהים במחיצתם של קשישים או חולים הנמצאים בקבוצת סיכון. ההנחיות החדשות של משרד הבריאות, אשר חלות מיום 05.05.2020 קובעות כי ניתן לצאת מהבית לכל מקום, תוך חבישת מסיכה שמירת מרחק של 2 מטרים בן אדם לאדם והקפדה יתרה על הגיינה אישית – הימנעות מנגיעה בפנים ורחיצת ידיים לעיתים קרובות.

עובדים זרים אינם מוחרגים מהנחיות אלו של משרד הבריאות. המשמעות היא כי בהתאם להנחיות אלו, העובד הזר יכול לצאת מבית המטופל לצורך המנוחה השבועית שלו תוך שהוא שומר על הנחיות משרד הבריאות. תשומת ליבכם כי האוכלוסיה בה אתם מטפלים הינה אוכלוסיה בסיכון גבוה וכי עליכם להקפיד בעת חזרתכם לבית המטופל על כללי הגיינה הכוללים בין היתר מקלחת וכיבוס הבגדים איתם שהיתם מחוץ לבית. נדגיש כי לא ניתן למנוע מעובד זר לנצל את זכותו למנוחה שבועית.

עובדים יקרים – עבודתכם בעלת חשיבות רבה ואנו מוקירים את מסירותכם הרבה למטופלים – אנא הקפידו על

האמור כדי לשמור על בריאותכם ועל בריאותם של המטופלים שלכם.

5

הודעות דוברות הודעה לעובדים זרים המתגוררים בבית המטופל

נושא: קורונה

נושא משני: משרד הבריאות, עדכונים

תאריך פרסום: 08.05.2020

להלן הבהרת משרד הבריאות, בנוגע לעובדים זרים בסייעוד המתגוררים בבית המטופל שמצבו סיעודי

בהתאם להנחיות [צו בריאות העם](#) ([נגיף הקורונה החדש](#)), [\(בידוד בית והוראות שונות\)](#), [\(התש"פ-2020\)](#), יש להדגיש כי ביום חופשות, העובד הזר בסייעוד לא יוכל ללון בדירה קהילתית יחד עם עובדים נוספים אלא על פי האמור בצו, ובהתאם אליו אפשרויות הלינה הינן:

1. לינה בבית המטופל במהלך יום החופשה.

2. לינה לבדו, ללא שותפים, במקום אחר בהתאם להנחיות (כגון - בדירת יחיד).

3. לינה תחת קורת גג אחת עם אדם / קבוצת אנשים הגרים יחד באופן קבוע, כפי שנקבע בצו בידוד בית (לדוגמא - אצל משפחה אחרת או אצל חבר אחר שגר לבד באופן קבוע).

יודגש לא ניתן ללון בדירות הקהילתיות כפי שנהגו העובדים לעשות בסופי השבוע עד לאחרונה (טרם מגיפת הקורונה). לינה משותפת מסוג זה, מפרה את ההנחיה המאפשרת מפגש של שני בתי אב בלבד תחת קורת גג אחת.

עוד באותו נושא

[מגן אבות ואימהות - אתר המידע הרשמי](#)

דף זה עודכן לאחרונה בתאריך 09.05.2020

ח

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

תאריך: י"ג.ניסן.תש"פ, 07 אפריל 2020

אגרת 415 יד

לכבוד

נותני השירותים

הנדון: התמודדות עם נגיף הקורונה - עדכונים

שלום רב,

1. משרד הבריאות קובע שבעת טיפול בזכאי שאינו בבידוד או חולה אין צורך בשימוש בחלוק חד פעמי. בהתאם לכך החלוקים שיסופקו על ידי ביטוח לאומי יהיו עבור מטופלים חולים או מטופלים בבידוד בלבד. עם זאת המלצתנו המקצועית היא להדריך את המטפלות שבכל בית מטופל יהיה בגד ייעודי לזמן הטיפול אותו תלבש עם כניסתה לבית הזכאי ותסיר עם סיום העבודה. הבגד יישמר בבית הזכאי במקום קבוע.
2. הנחיות משרד הבריאות לגבי טיפול בדיירים בדיר חוץ ביתי בו מתגוררים אנשים בבידוד/חולים, קובעות שבעת הכניסה למתחם בו שוהים הדיירים בבידוד או חולים יש להקפיד על מיגון ועל סדר לבישת המיגון:
 - הסרת ציוד אישי כגון טלפון נייד, תכשיטים, עטים וכדומה במקום נקי.
 - לבעלי שיער ארוך – יש לאסוף את השיער
 - עטיית מסיכה כירורגית שתכסה אף ופה
 - חלוק חד פעמי
 - מיגון פנים יש להדק טוב לאזור המצח (משקפי מגן)
 - היגיינת ידיים
 - עטיית כפפות חד פעמיות נקיות להקצות בדיר החוץ ביתי מקום נקי אליו אין גישה למטופלים המיועד להתמגנות הצוות וכן מקום המיועד להסרת המיגון. באחריות נות"ש לקבל עדכון יומי ממסגרת הדיר לגבי הימצאות דיירים בבידוד / חולים.

בברכה,

ארנה זמיר
מנהלת אגף סיעוד

העתקים:

גב' אורנה ורקוביץקי – סמנכ"ל גמלאות, המוסד לביטוח לאומי
חיים פיטוסי- דובר המוסד
מנהלי סניפים ומנהלי תחום גמלאות בסניפי המוסד
מנהלות מחלקות הסיעוד בסניפים
אגף סיעוד

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הגמלאות אגף סיעוד

www.health.gov.il

משנה למנהל הכללי

Associate Director General

משרד
הבריאות
בתיים בריאים יותר

ט' בניסן, התש"פ
03 אפריל 2020
אסמכתא: 173978620
(במענה, נא ציינו מספרנו)

הנדון: הנחיות למטפלים סיעודיים בית המטופל בעקבות התפרצות הקורונה (COVID 19)

רקע:

עקב התפשטות מחלת הקורונה וריבוי המגעים, יתכן ומטופליכם יאלצו לשהות בבידוד בית או שהם אובחנו חולים במחלה ללא תסמינים או עם תסמינים קלים. לאור העובדה שהם אינם מסוגלים לדאוג לפעילויות החיים הפשוטות באופן עצמאי, נדרש להמשיך לטפל בהם.

להלן הנחיות עבודה, שיבטיחו את בריאותם של המטפלים:

1. מידע על הצורך בידוד:

באחריות המנהל הישיר ליידע את העובד על הצורך בבידוד של אחד או יותר מהמטופלים.

2. ציוד מיגון:

באחריות המנהל הישיר לספק לעובד ציוד מיגון אישי:

- 2.1. 2 זוגות של משקפי מגן רב פעמיים: במידה ונשבר או מתקלקל, יסופק זוג חלופי על בסיס "אחד תמורת אחד".
- 2.2. ציוד מיגון מתכלה
 - 2.2.1. 2 מסכות כירורגיות ליום למטפל לכלל המטופלים.
 - 2.2.2. לכל ביקור בבית של מטופל **בבידוד**: חלוק חד פעמי, כפפות ומסיכה כירורגית
 - 2.2.3. תכשיר לחיטוי ידיים
 - 2.2.4. מגבוני חיטוי (כל מטלית ניקוי וחיטויי ביתי יתאימו)

3. ביקור בבית המטופל:

3.1. מטופל שאינו בבידוד

- 3.1.1. כניסה לבית המטופל ללא מסיכה, על מנת לאפשר מטופל לזהות את המטפל ולאחר מכן לעטות מסיכה כירורגית שתכסה פה ואף, כשהחלק הצבעוני כלפי חוץ והחלק הלבן כלפי פנים, החלק המתכתי מעל האף ולהדק מסביב לאף והחלק

Associate Director General
Ministry of Health
P.O.B 1176 Jerusalem 91010
mmancal@moh.health.gov.il
Tel: 02-5081207 Fax: 02-5655983

לשכת משנה למנהל הכללי
משרד הבריאות
ת.ד. 1176 ירושלים 91010
mmancal@moh.health.gov.il
טל: 02-5081207 פקס: 02-5655983

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הגמלאות אגף סיעוד

www.health.gov.il

משנה למנהל הכללי

Associate Director General

משרד
הבריאות
בתיים בריאים יותר

התחנות מתחת לסנטר. מסכה זו יכולה לשמש את המטפל לכלל המטופלים שאינם בבידוד שבטיפולכם באותו יום.
ניתן להשאיר את המסכה על הצוואר ולחטא ידיים לפני ואחרי שמסדרים אותה על האף חזרה, ולהחליפה במידה ונרטבת או מתלכלכת.
3.1.2. להקפיד על רחצת ידיים במים וסבון או תכשיר אלקוהולי לחיטוי ידיים במהלך העבודה, בהתאם לצורך. גם כאשר משתמשים בכפפות, יש לחטא ידיים לפני ולאחר הסרתן.
3.1.3. שאר הפעולות כרגיל.

3.2. מטופל הנמצא בבידוד עקב חשיפה או מחלה:

3.2.1. בכניסה לבית מחוץ לדלת, יש להוריד ציוד אישי: טלפון, תכשיטים, עטים וכדומה ולהכניס לתיק. לבעלי שיער ארוך יש לקשור את השיער.
3.2.2. יש להכין את ציוד המיגון ותכשיר לחיטוי ידיים ומטליות החיטוי בשקית

3.2.3. התמגנות:

3.2.3.1. **הזהרות:** להזהרות בדלת ללא מיגון פנים: מיד עם הכניסה לדירה של המטופל, יש לחבוש מסיכה כמפורט בפרק הקודם, ללבוש חלוק חד פעמי, משקפיים למיגון עיניים, לבצע חיטוי ידיים וללבוש כפפות נקיות
3.2.3.2. **שמירת ציוד אישי:** את הציוד האישי של המטופל (תיק, מעיל ...) יש להכניס לארון נקי שיוקצה בבית המטופל למטרה זו ויוצב בסמוך לדלת הכניסה. בהעדר ארון לשים בשקית סגורה
3.2.4. **הסרת מיגון:** בסיום העבודה יש להסיר מיגון בסמוך לדלת היציאה, לפני יציאה מהבית. הסרת המיגון תהיה בסדר המפורט:
3.2.4.1. להסיר כפפות מבלי לזהם את הידיים
3.2.4.2. לחטא ידיים
3.2.4.3. ללבוש כפפות נקיות
3.2.4.4. להסיר את המשקפיים ולחטא במטלית חיטוי ולהכניס לשקית נקיה
3.2.4.5. להסיר את הכפפות ולחטא ידיים
3.2.4.6. להסיר את החלוק מבלי לגעת בחלק החיצוני שלו, לאסוף לתוך שקית אשפה ולהשליך לפח
3.2.4.7. להסיר מסכה מבלי לגעת בחלק הקדמי שלה ולהשליך לפח ולחטא ידיים, ורק אז לקחת את הציוד האישי מהארון/ שקית
3.2.5. לחטא ידיים לאחר יציאה מהבית או להשליך את הפריטים לפח האשפה

3.2.6. טיפול אישי במטופל השוהה בבידוד ובמשק ביתו:

3.2.6.1. **רחצה:** אין להשתמש בברז ראש מקלחת (דוש). יש לבצע את הרחצה על ידי ספוג מגיגית מים ולשפוך מכלי מים לשטיפת הגוף. במידה והמטופל יכול לבצע את תהליך הרחצה בעצמו/בהנחיה מילולית, ניתן להגיש עזרה בכניסה ויציאה למקלחת אך אין לבצע רחצה ע"י המטפל.

Associate Director General
Ministry of Health
P.O.B 1176 Jerusalem 91010
mmancal@moh.health.gov.il
Tel: 02-5081207 Fax: 02-5655983

לשכת משנה למנהל הכללי
משרד הבריאות
ת.ד. 1176 ירושלים 91010
mmancal@moh.health.gov.il
טל: 02-5081207 פקס: 02-5655983

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

www.health.gov.il

משנה למנהל הכללי

Associate Director General

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

3.2.6.2. **החלפת מצעים:** יש לאסוף את המצעים בזהירות ולהימנע מניעור מצעים, שמיכות או כריות.

3.2.6.3. **טיפול בכלי אוכל:** במידה והמטופל מתגורר לבדו, יש לשטוף כלים רגילים במים וסבון כלים. במידה ומתגורר עם בני משפחה, יש לשטוף את הצלחות והסכום במדיח כלים, בתוכנית של 65 מעלות, או להשרות לאחר ההדחה הידנית בתמיסת כלור (40 סמ"ק אקונומיקה בתוך ליטר מים) למשך דקה.

3.2.6.4. **טיפול בכביסה:** במידה והמטופל מתגורר לבדו, יש לבצע כביסה רגילה. במידה ומתגורר עם בני משפחה נוספים, יש לשמור את הכביסה בשקית סגורה ולכבס בנפרד ב 65 מעלות.

3.2.6.5. **טיפול באשפה:** יש להכניס לשקית אטומה סגורה ולפנות לפח הרגיל

3.2.6.6. **טיפול במשק בית:** ניתן לנקות בתכשירי ניקוי רגילים. יש להימנע מניעור ריהוט או שטיחים.

בכבוד רב,

פרופ' איתמר גרוטו
המשנה למנהל הכללי

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

דף הדרכה למטפל/ת המטפל/ת בזכאי/ת בבידוד

1. לפני יציאה לעבודה יש למדוד חום. מעל 37.5 מעלות חום או בזיהוי תסמינים של קוצר נשימה, שיעול, צינן וכדומה, **אין לצאת לעבודה.**
2. **בכניסה לבית המטופל מחוץ לדלת, יש להוריד ציוד אישי: טלפון, תכשיטים, עטים וכדומה ולהכניס לתיק. לבעלי שיער ארוך יש לקשור את השיער.**
3. **יש להכין את ציוד המיגון ותכשיר לחיטוי ידיים ומטליות לחיטוי בשקית.**
4. להלן פירוט תהליך העבודה:

א. **הזדהות:** להזדהות בדלת ללא מיגון פנים במרחק של שני מטרים מיד עם הכניסה לדירה של המטופל :
יש לחבוש מסיכה
ללבוש חלוק חד פעמי,
משקפיים למיגון עיניים,
לבצע חיטוי ידיים וללבוש כפפות נקיות

ב. **שמירת ציוד אישי:** את הציוד האישי של המטפלת (תיק, מעיל ...) יש להכניס לארון נקי שיוקצה בבית המטופל למטרה זו
ויוצב בסמוך לדלת הכניסה. בהעדר ארון לשים בשקית סגורה.

ג. **רחצה:** אין להשתמש בברז ראש מקלחת (דוש). יש לבצע את הרחצה על ידי ספוג מגיגית מים ולשפוך מכלי מים לשטיפת הגוף.
במידה והמטופל יכול לבצע את תהליך הרחצה בעצמו/בהנחיה מילולית, ניתן להגיש עזרה בכניסה ויציאה למקלחת, אך אין לבצע רחצה ע"י המטפל.

ד. **החלפת מצעים:** יש לאסוף את המצעים בזהירות ולהימנע מניעור מצעים, שמיכות או כריות.

ה. **טיפול בכלי אוכל:** במידה והמטופל מתגורר לבדו, יש לשטוף כלים רגילים במים וסבון כלים. במידה ומתגורר עם בני משפחה, יש לשטוף את הצלחות והסכום במדיח כלים, בתוכנית של 65 מעלות, או להשרות לאחר ההדחה הידנית בתמיסת כלור (40 סמ"ק אקונומיקה בתוך ליטר מים) למשך דקה.

ו. **טיפול בכביסה:** במידה והמטופל מתגורר לבדו, יש לבצע כביסה רגילה. במידה ומתגורר עם בני משפחה נוספים, יש לשמור את הכביסה בשקית סגורה ולכבס בנפרד ב 65 מעלות.

ז. **טיפול באשפה:** יש להכניס לשקית אטומה סגורה ולפנות לפח הרגיל.

ח. **טיפול במשק בית:** ניתן לנקות בתכשירי ניקוי רגילים. יש להימנע מניעור ריהוט או שטיחים.

ט. **הסרת מיגון:** בסיום העבודה יש להסיר מיגון בסמוך לדלת היציאה, לפני יציאה מהבית. הסרת המיגון תהיה בסדר המפורט:
להסיר כפפות מבלי לזהם את הידיים
לחטא ידיים

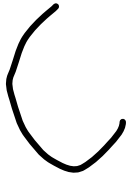

**המוסד לביטוח לאומי - מינהל הגמלאות
אגף סיעוד**

**ללבוש כפפות נקיות
להסיר את המשקפיים ולחטא במטלית חיטוי ולהכניס לשקית נקיה
להסיר את הכפפות ולחטא ידיים
להסיר את החלוק מבלי לגעת בחלק החיצוני שלו, לאסוף לתוך שקית אשפה ולהשליך לפח
להסיר מסכה מבלי לגעת בחלק הקדמי שלה ולהשליך לפח ולחטא ידיים,
ורק אז לקחת את הציוד האישי מהארון/ שקית**

י. יש לחטא ידיים לאחר יציאה מהבית ולהשליך את הפריטים לפח האשפה.

5. לאחר סיום העבודה בבית הזכאי בבידוד או חולה בקורונה, יש ליצור קשר עם האחראי/ת בסניף ולספק תיאור כללי על הטיפול, מצב המטופל, אירועים חריגים ולציין שיש עמידה מלאה בנהלים בדף זה.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

תאריך: 30.4.2020

איגרת: 415 יז

לכבוד: נותני השירותים

הנדון: התמודדות עם נגיף הקורונה - עדכונים

שלום רב,

1. **חלוקת ציוד מגן למטפלות:** בימים האחרונים החלה חלוקה של ציוד מגן למטפלות שנרכש על ידי המוסד לביטוח לאומי עבור חודש מאי אשר כולל חלוק רופא, מגבות ח"פ, מסכות ח"פ, אלכוהול, משקפי מגן, מגבוני חיטוי. להלן מספר הנחיות לגבי אופן חלוקת הציוד בין המטפלות:
 - a. מסיכות ח"פ ומגבות ח"פ מיועדות לכלל המטפלות. חלוקת ציוד זה למטפלות צריכה להיות באופן יחסי למספר הכניסות שלהן לבתי המטופלים.
 - b. האלכוהול הוא לחלוקה למטפלות ללא קשר למספר המטופלים או הכניסות. יחד עם זאת מטפלת שעובדת במספר חברות סיעוד נספרה פעם אחת, ובתאום בין החברות בהם היא מועסקת, יש לתת לה רק יחידה אחת.
 - c. חלוק הרופא, משקפי מגן ומגבוני חיטוי מיועדים לחלוקה למטפלות שמטפלות בזכאי בבידוד עקב חשיפה או מחלה.
 - d. מטליות החיטוי הן בדליים. בכל דלי יש הרבה מאוד מטליות כך שיש לחלק את המטליות בין המטפלות באופן יחסי לפי מספר הכניסות של כל אחת אצל זכאים שבבידוד.ניתן להעביר ציוד בין סניפים של אותו נותן שירותים בהתאם לצורך.
2. **בקשה לקבלת נתונים:** לבקשת משרד ראש הממשלה נותני השירותים לטיפול אישי בבית מתבקשים להעביר לביטוח לאומי מידע אודות מספר הנשים המועסקות כמטפלות טרם תקופת הקורונה (סוף פברואר 2020) בהשוואה לתקופה הנוכחית. הנתונים יועברו ע"י הנהלת נותן השירותים והמידע יכלול נתונים על כל הסניפים / שלוחות. להלן קישור לטופס לצורך העברת הנתונים
<https://forms.gle/r9HyFcZcsTpMWagR7>
יש להעביר את המידע עד ליום 10.5.2020.
3. **איתור, טיפול ודיווח על מצבים חריגים:** בעת הזו הקשר שלכם נותני השירותים עם הזכאים חשוב ומשמעותי ובאפשרותכם לסייע רבות באיתור מצבי מצוקה ומשבר. השתמשו בכל הכלים המקצועיים העומדים לרשותכם על מנת למנוע מצבי הזנחה של זכאים בביתם וכן כדי לתמוך בהם רגשית. חשוב לתווך לזכאים במידת הצורך ועל פי התרשמותכם המקצועית גורמים מקצועיים כגון מוקדים לתמיכה רגשית, מרכזי יום המספקים ארוחות, קבוצות תמיכה לבני המשפחה המטפלים הפועלות באזורכם, מתנדבים ועוד.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

אגרת 412 בנושא **יידוע שירותי הרווחה על זכאי חוק סיעוד במצבים מורכבים** מקבלת בימים אלה משנה תוקף. הקפידו לעדכן ולדווח על מקרים חריגים שאיתרתם.

כמו כן הקפידו לדווח לביטוח לאומי על מצבים מיוחדים כגון מצב בו לא הצלחתם לבצע השמה, מצב בו המשפחה מבקשת גמלה כספית בעוד שעל פי ההתרשמות המקצועית שלכם חשוב שמטפלת תיכנס לבית הזכאי לפחות באופן חלקי וכדומה.

בברכה,

ארנה זמיר

מנהלת אגף סיעוד

העתקים:

גב' אורנה ורקובצקי – סמנכ"ל גמלאות, המוסד לביטוח לאומי
חיים פיטוסי – דובר המוסד לביטוח לאומי
ציפי נחשון גליק – מנהלת אגף לאזרחים ותיקים, משרד הרווחה
מנהלי סניפים ומנהלי תחום גמלאות בסניפי המוסד
מנהלות מחלקות הסיעוד בסניפים
אגף סיעוד